

Socjologia ogólna i niepełnosprawności

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

<p>Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Zdrowiu</p> <p>Kierunek studiów Fizjoterapia</p> <p>Poziom kształcenia jednolite magisterskie</p> <p>Forma studiów stacjonarne</p> <p>Profil studiów praktyczny</p> <p>Dyscypliny Nauki o zdrowiu</p> <p>Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak</p>		<p>Cykl dydaktyczny 2023/24</p> <p>Rok realizacji 2023/24</p> <p>Języki wykładowe Polski</p> <p>Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów</p> <p>Obligatoryjność obowiązkowy</p> <p>Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę</p> <p>Grupa zajęć standardu B. Nauki ogólne</p>	
Koordynator przedmiotu	Agnieszka Król		
Prowadzący zajęcia	Pełna lista prowadzących dostępna na stronie usosweb.uj.edu.pl w zakładce Katalog → Przedmioty.		
Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 1.0	
	Forma prowadzenia i godziny zajęć seminarium: 30		

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przedstawienie podstawowych teorii socjologicznych wykorzystywanych w socjologii medycyny i socjologii niepełnosprawności.
C2	Przedstawienie społecznych i kulturowych wyznaczników niepełnosprawności w relacji do socjologicznych koncepcji dotyczących ciała
C3	Zapoznanie z pojęciami stereotypów, uprzedzeń. Postawy społeczne wobec osób niepełnosprawnych. Pojęcia stygmatyzacji i dyskryminacji. Omówienie zagadnień związanych z przemocą, w tym przemocą ze względu na niepełnosprawność i płeć.
C4	Wymiary jakości życia. Przeżywanie choroby. Wprowadzenie do socjologicznych koncepcji cielesności.
C5	Analiza roli rodziny związanej z funkcją opiekuńczą nad chorym członkiem rodziny, konsekwencje pełnienia funkcji opiekuna domowego, feminizacja opieki. Opieka długoterminowa - opieka rodzinna a asystencja osobista.
C6	Relacja pacjent z niepełnosprawnością – personel w instytucji medycznej, modele relacji fizjoterapeuta - pacjent.
C7	Omówienie nierówności społecznych w kontekście zdrowia. Zagadnienie medykalizacji i demedykalizacji.
C8	Zapoznanie studentów ze zróżnicowanymi modelami niepełnosprawności (medycznym, społecznym, biopsychospołecznym, prawno-człowieczym). Omówienie wyzwań współczesności w zakresie niepełnosprawności.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka	O.W3	zaliczenie pisemne
W2	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	zaliczenie pisemne
W3	psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania funkcjonowania jednostki w społeczeństwie	B.W1	zaliczenie pisemne
W4	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych	B.W2	zaliczenie pisemne
W5	modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem oraz członkami interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego	B.W3	zaliczenie pisemne
W6	zasady edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz elementy polityki społecznej dotyczącej ochrony zdrowia	B.W12	zaliczenie pisemne
W7	uwarunkowania zdrowia i jego zagrożenia oraz skalę problemów związanych z niepełnosprawnością w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym	B.W13	zaliczenie pisemne
W8	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu, znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	B.W4	zaliczenie pisemne
Umiejętności - Student potrafi:			

U1	organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności	B.U4	obserwacja pracy studenta
U2	przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego	B.U10	obserwacja pracy studenta
U3	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	B.U12	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
K3	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	obserwacja pracy studenta
K4	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
seminarium	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Wprowadzenie do socjologii, podstawowe pojęcia, rola socjologii w ochronie zdrowia. Socjologiczne ujęcie niepełnosprawności w perspektywie różnych teorii i koncepcji. pojęcie zdrowia, choroby, niepełnosprawności z perspektywy socjologicznej (model medyczny, społeczny, biopsychospołeczny i prawno-człowieczy). Współczesne statystyki dotyczące niepełnosprawności w skali krajowej i globalnej.	W1, W2, W3, W4, U1	seminarium

2.	Stereotypy, uprzedzenia, pojęcie stygmatyzacji i dyskryminacji. Postawy społeczne wobec osób niepełnosprawnych. Stygmatyzacja i dyskryminacja pacjentów z niepełnosprawnościami układu ruchu na przykładach. Rola mediów w kształtowaniu postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych.	W3, W4, W6, U1, K1	seminarium
3.	Społeczne nierówności w zdrowiu. Jakość życia uwarunkowana stanem zdrowia osób niepełnosprawnych. Przeżywanie choroby - społeczno-kulturowe uwarunkowania adaptacji do nowej sytuacji życiowej uwarunkowanej niepełnosprawnością lub interwencją medyczną.	W3, W6, W7, U1	seminarium
4.	Rola rodziny związana z funkcją opiekuńczą nad chorym członkiem rodziny, konsekwencje pełnienia funkcji opiekuna domowego (szpital w domu). Feminizacja opieki.	W3, U2, K1	seminarium
5.	Medykalizacja i demedykalizacja. Społeczne konstruowanie zdrowia i choroby na wybranym przykładzie.	W5, W6, U2, U3, K1, K3	seminarium
6.	Przemoc i zasady jej rozpoznawania oraz przeciwdziałanie przemocy. Przemoc ze względu na płeć i niepełnosprawność.	W3, W4, U2, K1, K4	seminarium
7.	Socjologiczne koncepcje dotyczące ciała. Ciało jako projekt, ciało zdrowe i ciało chore. Wpływ interwencji medycznej i procesu rehabilitacji na obraz własnego ciała.	W1, W3, W7, K1, K2	seminarium
8.	Relacje pacjent z niepełnosprawnością - personel w instytucji medycznej. Modele relacji fizjoterapeuta - pacjent. Komunikacja werbalna i niewerbalna w placówkach opiekuńczych.	W5, U2, U3, K1, K2, K3	seminarium
9.	Narzędzia niezależnego życia i różnorodność osób z niepełnosprawnościami. Dostępność jako kluczowa kategoria relacji z pacjentem. Asystencja osobista i jej rola w życiu osób z niepełnosprawnościami.	W2, W3, W8, K1, K2	seminarium
10.	Socjologiczna diagnoza głównych wyzwań społecznych w tematyce niepełnosprawności. Partycypacja społeczna i ruch na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami.	W3, W4, K2	seminarium

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Burza mózgów, Dyskusja, E-learning, Film dydaktyczny, Metoda przypadków, Praca w grupie, Rozwiązywanie zadań, Seminarium

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
seminarium	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne	Obecność na wszystkich zajęciach seminaryjnych, przygotowanie i przedstawienie na zajęciach prezentacji z wybranego tematu. Lista tematów będzie dostępna na pierwszych zajęciach seminaryjnych. Aktywny udział w zajęciach - zabieranie głosu w dyskusjach, praca w podgrupach nad zadaniami. Na koniec semestru zaliczenie pisemne (pytania otwarte i zamknięte).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Bez wstępnych wymagań

Literatura

Obowiązkowa

1. Giddens A., (2019). Socjologia, Warszawa: PWN.
2. Tobiasz-Adamczyk B., Relacje lekarz-pacjent w perspektywie socjologii medycyny, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002.
3. Ostrowska A., Socjologia medycyny. Podejmowane problemy. Kategorie analizy, IFiS PAN, Warszawa 2009.
4. World Health Organization, World report on disability (2011), Malta.
5. Wilkinson R., Pickett K., (2011), Duch równości, rozdziały: Zdrowie ciała i oczekiwane przeciętne trwanie życia oraz Otyłość: szersza luka dochodowa – szersza talia. s. 90-119

Dodatkowa

1. Włodarczyk A., (2018) Głuchy pacjent. Wyzwania i potrzeby
2. Goodley D. (2017), Disability Studies. An interdisciplinary introduction, Sage: London.
3. Kubicki P. (2017), Polityka publiczna wobec osób z niepełnosprawnościami. Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH
4. E. Maciejewska-Mroczek, M. Radkowska-Walkowicz, M. Reimann (2019). Zespół Turnera: Głosy i doświadczenia. Warszawa: Oficyna Naukowa.
5. Pamuła, N., Szarota, M., Usiekiewicz, M. (red.) (2018). Studia o niepełnosprawności, „ Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Cultura”, 10(1), 4-12.
6. Raclaw, M., Szawarska, D. (2018). Ukryte/niewidoczne niepełnosprawności a polityka tożsamości i etykietowania w życiu codziennym. W: „Przegląd Socjologii Jakościowej”, 14(3), 30-46.
7. Kowal K., (2012) Przeszczep socjologii. O użyteczności wiedzy socjologicznej dla programu transplantacji ręki.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
B.U4	organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności
B.U10	przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego
B.U12	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia
B.W1	psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania funkcjonowania jednostki w społeczeństwie
B.W2	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych
B.W3	modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem oraz członkami interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego
B.W4	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu, znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
B.W12	zasady edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz elementy polityki społecznej dotyczącej ochrony zdrowia
B.W13	uwarunkowania zdrowia i jego zagrożenia oraz skalę problemów związanych z niepełnosprawnością w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym
O.K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
O.K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej
O.K4	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej
O.K7	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
O.W3	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych - psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka
O.W13	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty